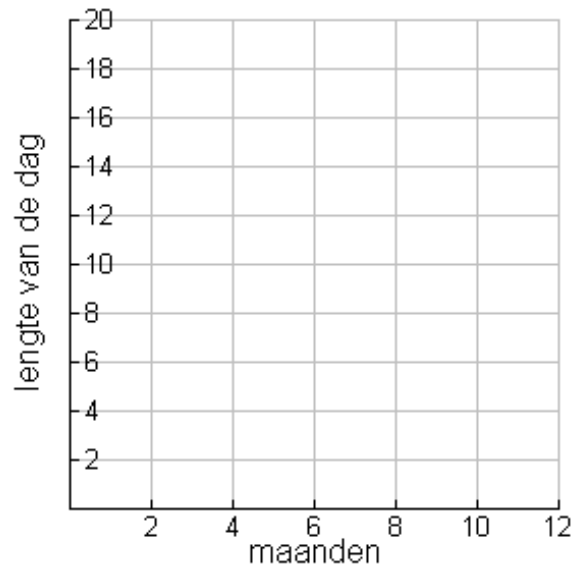
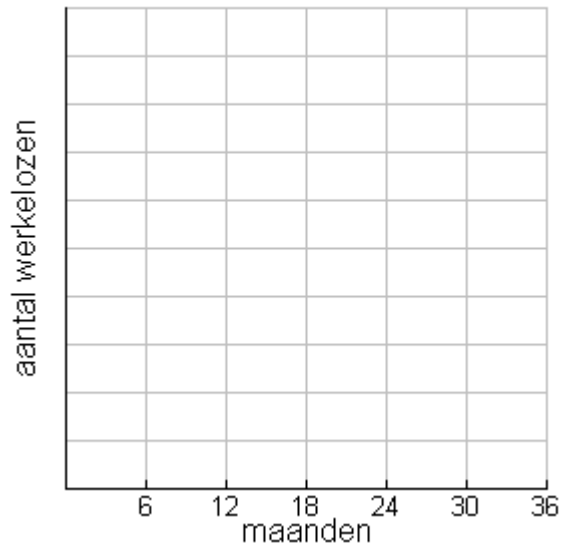
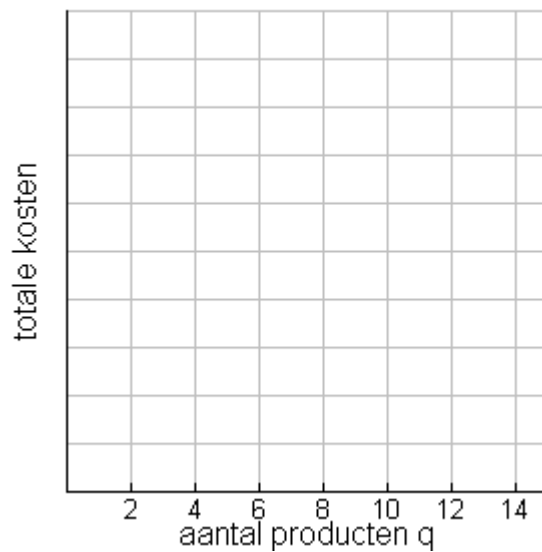
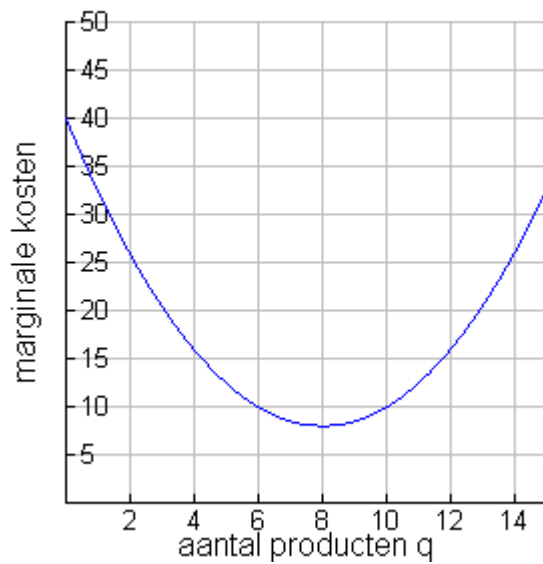

Werkblad Veranderingen deel 2

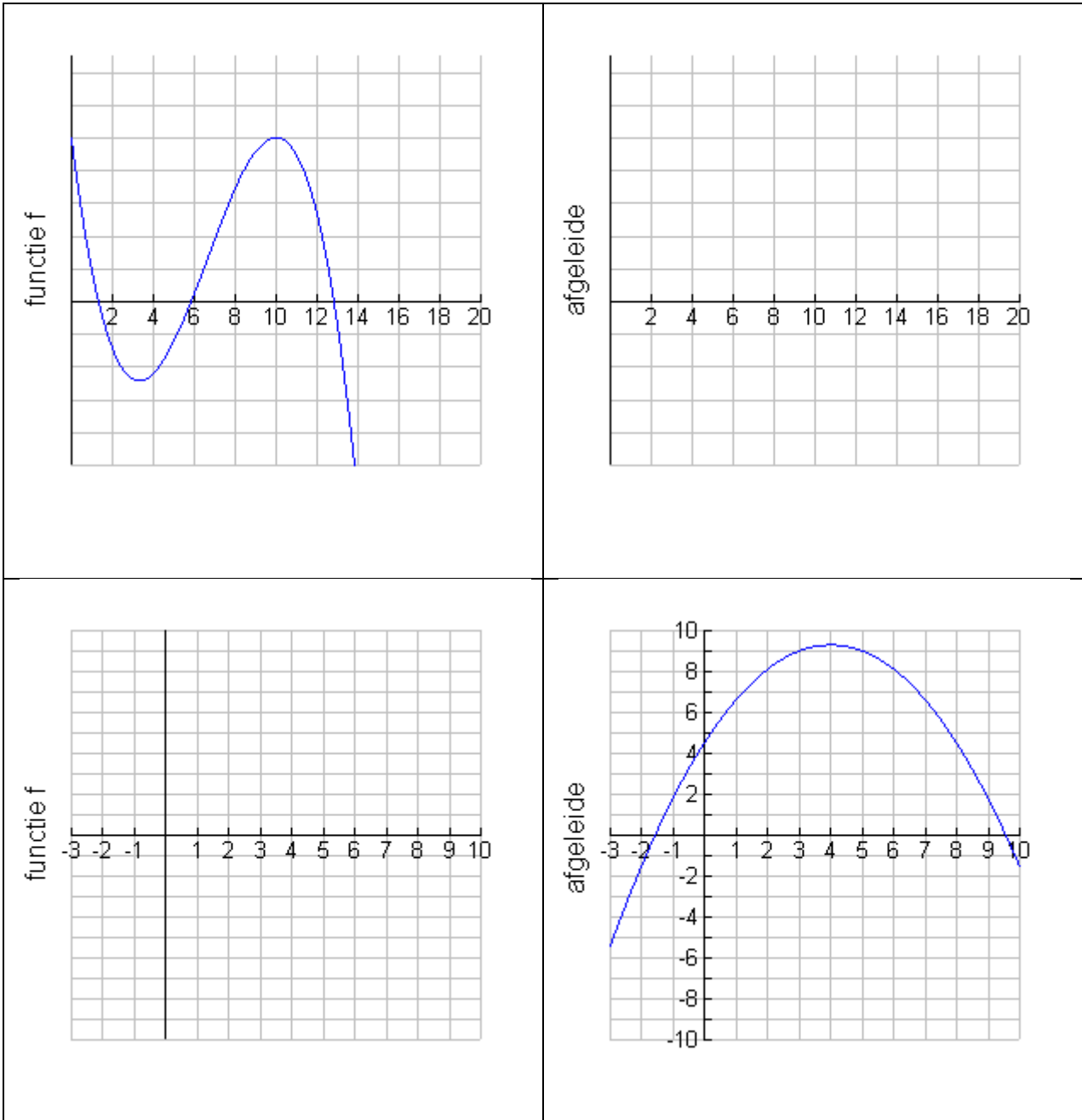
Opgave 1

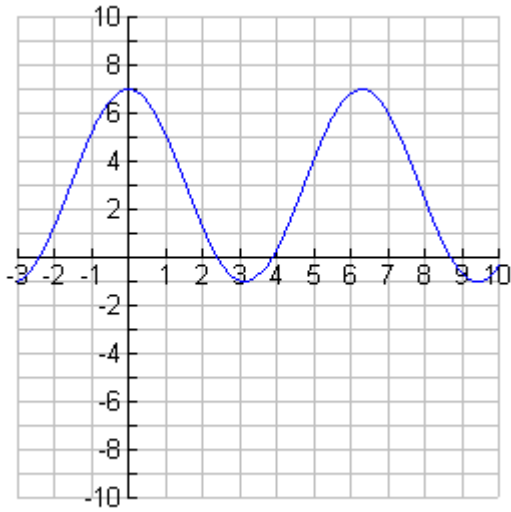
Opgave 11

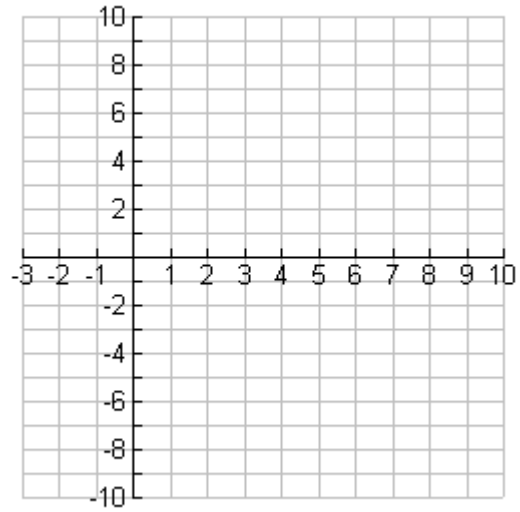
Opgave 12

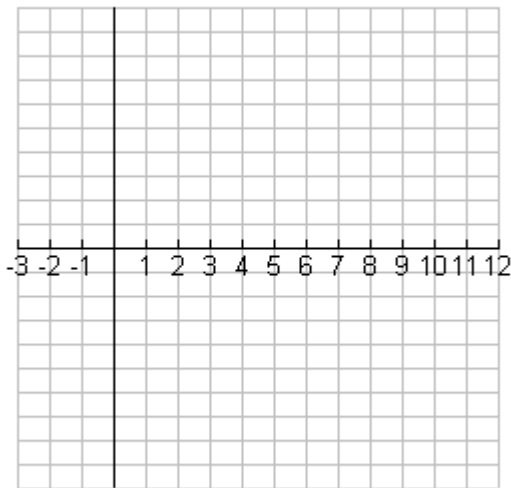
functie f

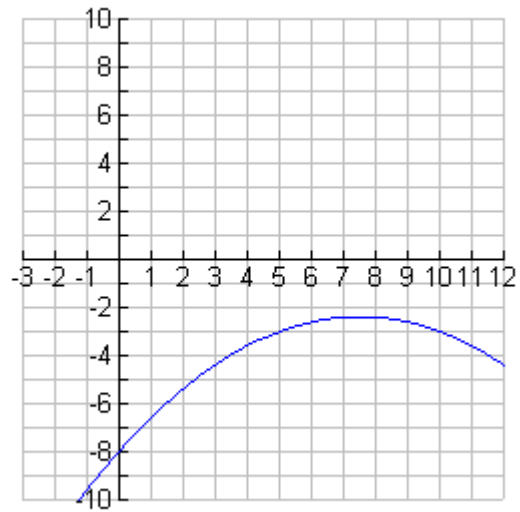
afgeleide

functie f

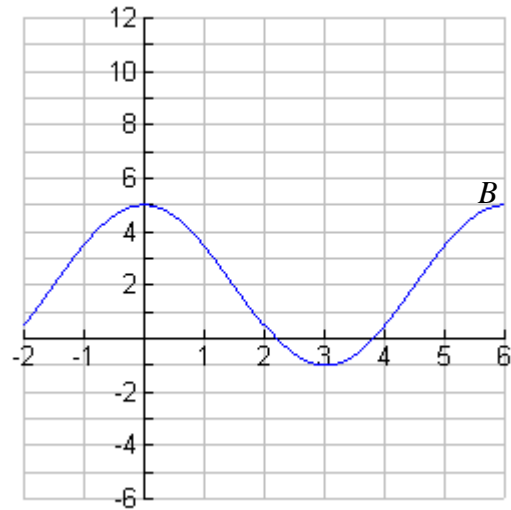
afgeleide

Opgave 15

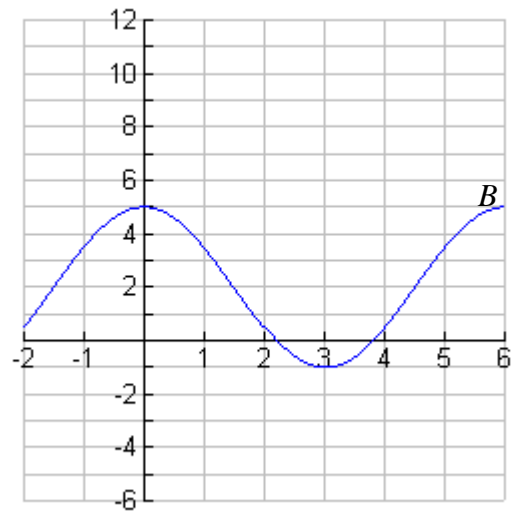
De grafiek van B wordt 2 omhoog geschoven:
zo ontstaat de grafiek van C .

- Teken de grafiek van C .
- Wat kun je zeggen over $C'(x)$?
- In formuletaal: $C'(x) = \dots$

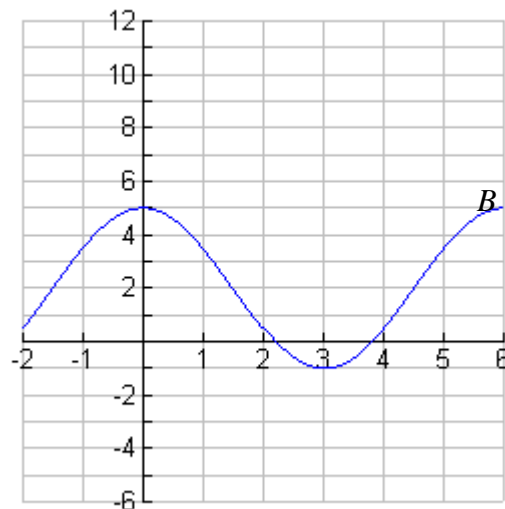
De grafiek van B wordt met 2
vermenigvuldigd ten opzichte van de x -as: zo
ontstaat de grafiek van D .

- Teken de grafiek van D .
- Wat kun je zeggen over $D'(x)$?
- In formuletaal: $D'(x) = \dots$

De grafiek van B wordt 2 naar rechts geschoven:
zo ontstaat de grafiek van E .

- Teken de grafiek van E .
- Wat kun je zeggen over $E'(x)$?
- In formuletaal: $E'(x) = \dots$

Nu wordt het lastiger.

De grafiek van B wordt met 2 ermenigvuldigd ten opzichte van de y -as: zo ontstaat de grafiek van F . De grafiek van F is al getekend.

We kiezen het punt van de grafiek van B met $x = 1,6$ en bepalen het overeenkomstige punt op de grafiek van F ; dat heeft $x = 3,2$.

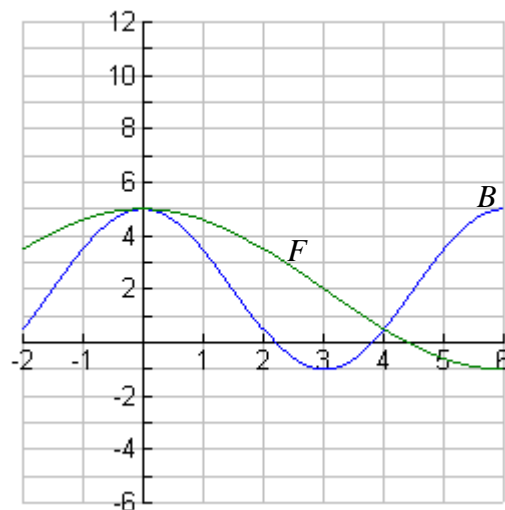
De groeisnelheid van B in $x = 1,6$ is gelijk aan $-3,1$. Ga dit na in de figuur.

Wat kun je zeggen over de groeisnelheid van F in het overeenkomstige punt met $x = 3,2$?

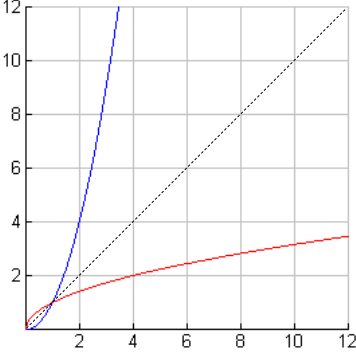
Lees de groeisnelheid van B af en vind daaruit de groeisnelheid van F in het overeenkomstige punt:

Groeisnelheid van B in	Groeisnelheid van F in overeenkomstige punt
$x = 1,6 : -3,1$	$x = 3,2 :$
$x = 2 :$	$x = 4 :$
$x = 2,5 :$	$x = 5 :$
$x = 1 :$	$x = \dots :$

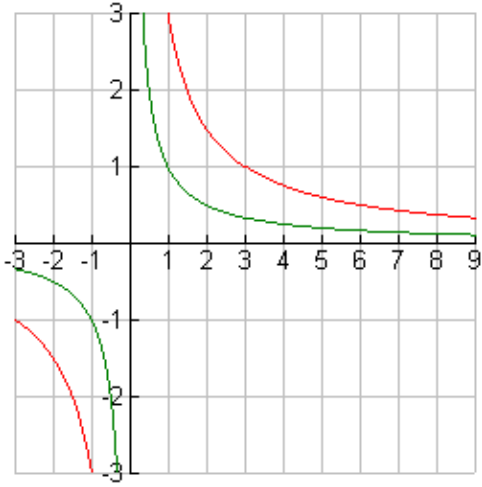
- Wat kun je zeggen over $F'(x)$ ten opzichte van $B'(x)$?
- In formuletaal: $F'(x) = \dots$

Opgave 18

<p>1. De functies $y = x^2$ en $y = \sqrt{x}$ zijn elkaars inverse.</p>	
<p>2. De grafieken van $y = x^2$ en $y = \sqrt{x}$ zijn elkaars gespiegelde in de lijn $y = x$ (45°-lijn)</p> 	
<p>3. We zoeken de groeisnelheid van $y = \sqrt{x}$ in $x = a$. We maken eerst een getallenvoorbeeld en kiezen voorlopig even $x = 9$. Het punt $(9,3)$ ligt op de grafiek van $y = \sqrt{x}$ Het overeenkomstige punt op de grafiek van $y = x^2$ is $(3,9)$.</p>	
<p>4. De groeisnelheid van $y = x^2$ in punt $(3,9)$ is 6.</p>	
<p>5. De groeisnelheid van $y = \sqrt{x}$ in punt $(9,3)$ is $\frac{1}{6}$</p>	
<p>6. We kijken nu naar het algemene geval en zoeken de groeisnelheid van $y = \sqrt{x}$ in $x = a$ Het punt $(a, \sqrt{a})$ ligt op de grafiek van $y = \sqrt{x}$ Het overeenkomstige punt op de grafiek van $y = x^2$ is $(\sqrt{a}, a)$</p>	
<p>7. De groeisnelheid van $y = x^2$ in het punt $(\sqrt{a}, a)$ is $2\sqrt{a}$</p>	
<p>8. De groeisnelheid van $y = \sqrt{x}$ in het punt $(a, \sqrt{a})$ is $\frac{1}{2\sqrt{a}}$.</p>	

Opgave 19

<p>1. We bekijken de grafieken van de functies $y_1 = \frac{1}{x}$, $y_2 = \frac{1}{\frac{1}{3}x}$, $y_3 = \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{\frac{1}{3}x}$</p> <p>Welke grafiek hieronder hoort bij elk van deze functies?</p> 	
<p>2. De grafiek van y_2 ontstaat uit die van y_1 door vermenigvuldiging t.o.v. y-as met 3; vervolgens wordt deze grafiek vermenigvuldigd t.o.v. x-as met $\frac{1}{3}$, waardoor y_3 ontstaat.</p>	
<p>3. y_1 en y_3 zijn gelijk (ze hebben bij elke x dezelfde y-waarde.)</p>	
<p>4. De groeisnelheid van $y = \frac{1}{x}$ in $x = 1$ is -1</p>	
<p>5. Het punt (1,1) ligt op y_1. Het overeenkomstige punt op y_2 is (3,1) en het overeenkomstige punt op y_3 is $(3, \frac{1}{3})$.</p>	
<p>6. De groeisnelheid van y_2 in (3,1) is $-\frac{1}{3}$ De groeisnelheid van y_3 in $(3, \frac{1}{3})$ is $-\frac{1}{9}$.</p>	
<p>7. De groeisnelheid van $y = \frac{1}{x}$ in punt $x = 3$ is $-\frac{1}{9}$</p>	

Opgave 28

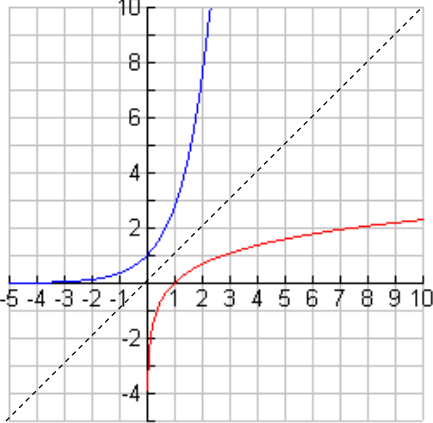
1. $(x-1)(1+x+x^2+x^3+x^4) = x^5-1$	
2. Dus $\frac{x^5-1}{x-1} = 1+x+x^2+x^3+x^4$	
3. Als x bijna gelijk aan 1 is, is $\frac{x^5-1}{x-1}$ bijna gelijk aan 5	
4. Tussen 1 en x is $\frac{\Delta y}{\Delta x}$ gelijk aan $\frac{x^5-1}{x-1}$.	
5. De afgeleide van $y = x^5$ in $x = 1$ is 5	

Opgave 29

1. We bekijken daarvoor de grafieken van de functies $y_1 = x^5$, $y_2 = (\frac{1}{2}x)^5$, $y_3 = 32 \cdot (\frac{1}{2}x)^5$. De grafiek van y_2 ontstaat uit die van y_1 door vermenigvuldiging t.o.v. y -as met 2; vervolgens wordt deze grafiek vermenigvuldigd t.o.v. x -as met 32, waardoor y_3 ontstaat.	
2. De functies y_1 en y_3 zijn gelijk.	
3. De groeisnelheid van $y_1 = x^5$ in $x = 1$ is 5.	
4. Het punt $(1,1)$ ligt op de grafiek van y_1 . Het overeenkomstige punt op y_2 is $(2,1)$ en het overeenkomstige punt op y_3 $(2,32)$.	
5. De groeisnelheid van y_2 in $(2,1)$ is 2,5. De groeisnelheid van y_3 in $(2,32)$ is 80. De groeisnelheid van y_1 in $(2,32)$ is 80.	

Opgave 52

<p>1. De functies $y = e^x$ en $y = \ln(x)$ zijn elkaars inverse.</p>	
<p>2. De grafieken van $y = e^x$ en $y = \ln(x)$ zijn elkaars gespiegelde in de lijn $y = x$ (45° lijn)</p> 	
<p>3. We zoeken de groeisnelheid van $y = \ln(x)$ in $x = a$. We maken eerst een getallenvoorbeeld en kiezen eerst $x = 9$. Het punt $(9, \ln(9))$ ligt op de grafiek van $y = \ln(x)$. Het overeenkomstige punt op de grafiek van $y = e^x$ is $(\ln(9), 9)$.</p>	
<p>4. De groeisnelheid van $y = e^x$ in punt $(\ln(9), 9)$ is 9.</p>	
<p>5. De groeisnelheid van $y = \ln(x)$ in punt $(9, \ln(9))$ is $\frac{1}{9}$.</p>	
<p>6. We kijken nu naar het algemene geval en zoeken de groeisnelheid van $y = \ln(x)$ in $x = a$. Het punt $(a, \ln(a))$ ligt op de grafiek van $y = \ln(x)$. Het overeenkomstige punt op de grafiek van $y = e^x$ is $(\ln(a), a)$.</p>	
<p>7. De groeisnelheid van $y = e^x$ in het punt $(\ln(a), a)$ is a.</p>	
<p>8. De groeisnelheid van $y = \ln(x)$ in het punt $(a, \ln(a))$ is $\frac{1}{a}$</p>	

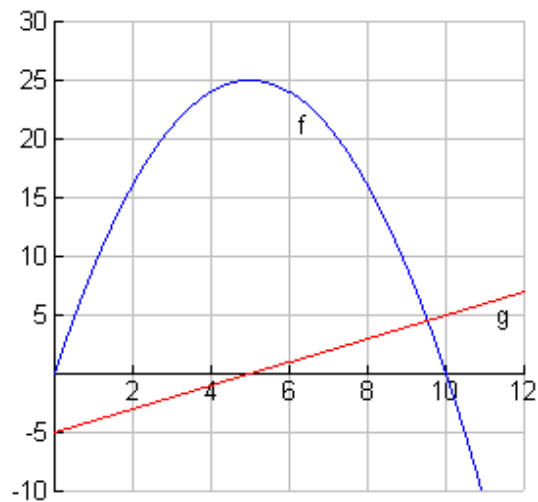
Opgave 54b

Bekijk de grafiek van $y = e^x$ en vermenigvuldig deze ten opzichte van de y -as met $\frac{1}{2}$. Je krijgt dan de grafiek van $y = e^{2x}$.	
We zoeken als voorbeeld de groeisnelheid van $y = e^{2x}$ in $x = 3$. Het overeenkomstige punt op de grafiek van $y = e^x$ heeft $x = 6$.	
De groeisnelheid van $y = e^x$ in $x = 6$ is e^6	
De groeisnelheid van $y = e^{2x}$ in $x = 3$ is $2e^6$.	
Algemeen geldt dat de groeisnelheid van $y = e^{2x}$ in $x = a$ is $2e^{2a}$.	

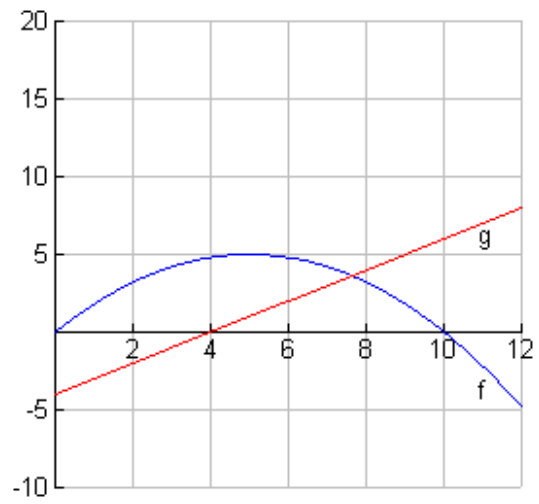
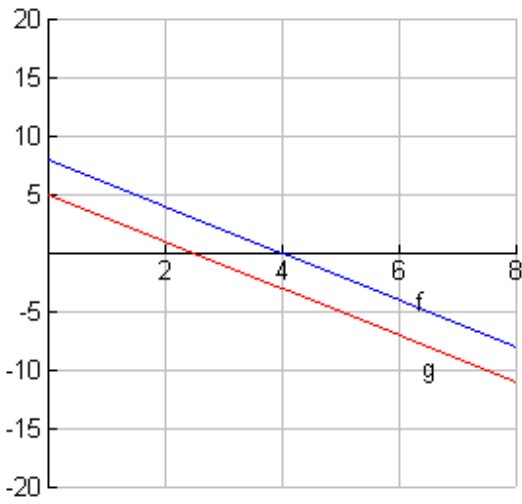
Opgave 65c

$2 = e^{\ln(2)} (\approx e^{0,69})$	
$2^x = e^{\ln(2) \cdot x} (\approx e^{0,69 \cdot x})$	
$y' = \ln(2) \cdot e^{\ln(2) \cdot x} (\approx 0,69 \cdot e^{0,69 \cdot x})$	
$y' = \ln(2) \cdot 2^x$	

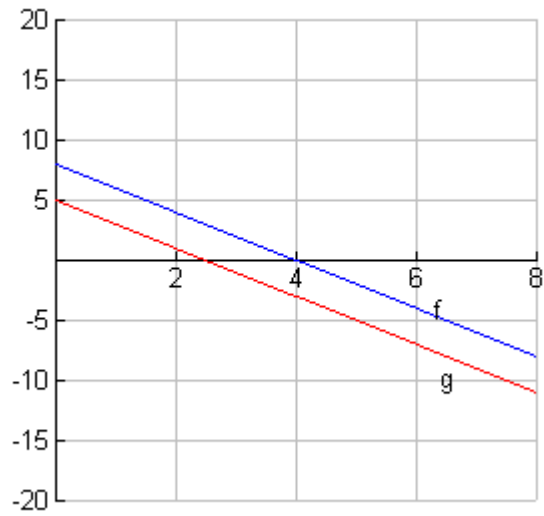
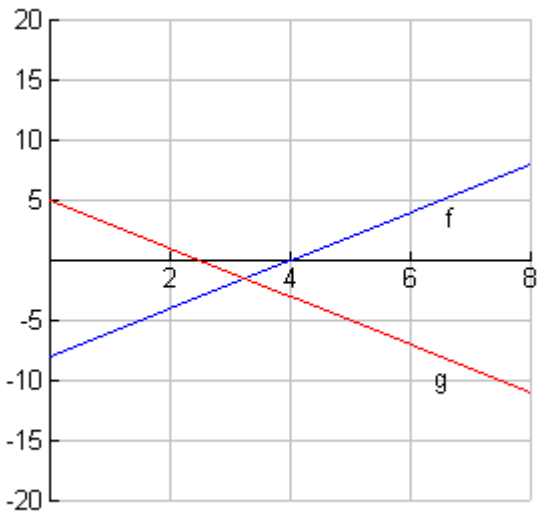
Opgave 67

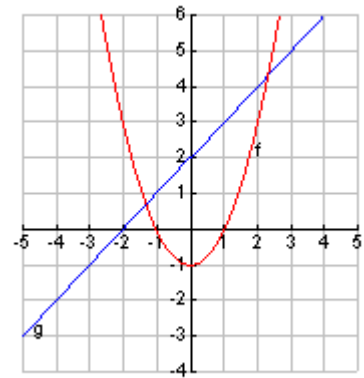
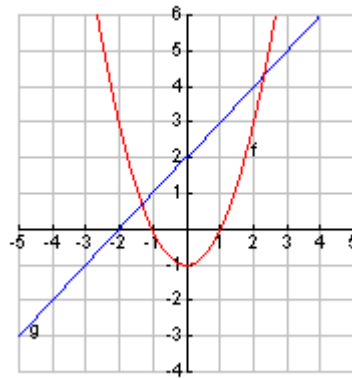
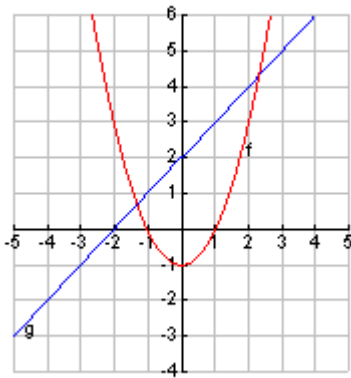
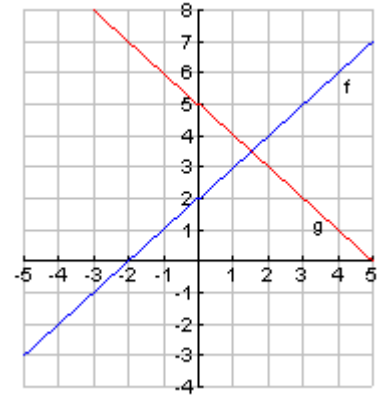
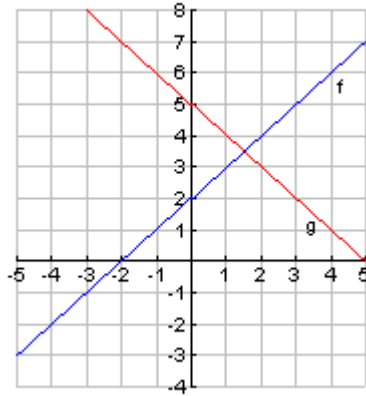
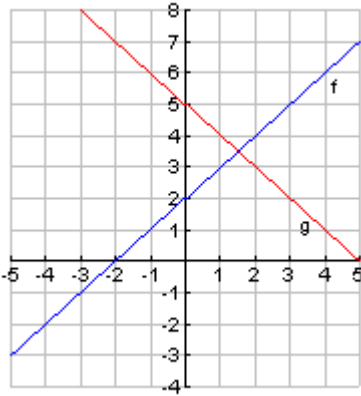
Opgave 68

Opgave 69

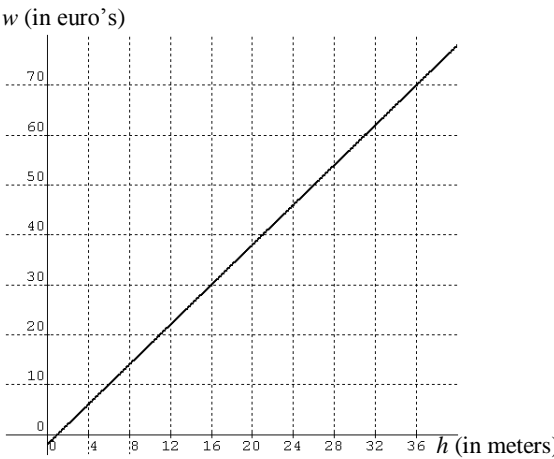
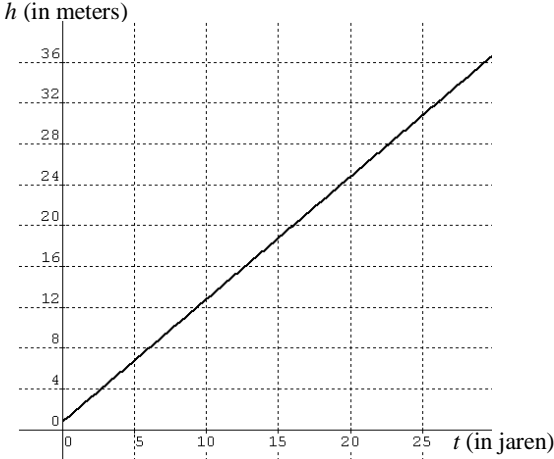
Opgave 74

Opgave 81

$Q \cdot x^2 = 1,02^x$	
afgeleide van $Q \cdot x^2 =$ afgeleide van $1,02^x$	
$Q' \cdot x^2 + Q \cdot 2x = 1,02^x \cdot \ln(1,02)$	
$Q' = \frac{1,02^x \cdot \ln(1,02) - Q \cdot 2x}{x^2}$	
$Q' = \frac{1,02^x \cdot \ln(1,02) - \frac{1,02^x}{x^2} \cdot 2x}{x^2}$	
$Q' = \frac{x^2 \cdot 1,02^x \cdot \ln(1,02) - 1,02^x \cdot 2x}{(x^2)^2}$	

Opgave 97

Opgave 109

